

U zauzimanju mitrovickog kombinata ucestvovalo 900 vojnika **KFOR OTEO "TREPCEU"**

Kosovska Mitrovica - Najavljen i ocekivanu akciju preotimanja "Trepčinih" pogona u Zvecanu pripadnici Kfora i Unmik policije poceli su u ponedeljak oko 3.30 sati. Helikopterski desant, uz podrsku velikog broja pripadnika Kfora koji su opkolili industrijski krug, trajao je oko pola sata. U akciji bacanja letaka (stampanih u Makedoniji), gradjani Zvecana i radnici "Trepce" obavesteni su da ce "britanske trupe Kfora iz Drugog kraljevskog puka Fuzilijera kratko vreme patrolirati ovim podrucjem u okviru Kfora, misije odrzavanja bezbednog i sigurnog okruzenja, a kao podrška Unmik projektu u zvecanskoj topionici. Nasa vozila su poznata kao Njarriors (ratnici). Projektovana su za prevoz vojnika i obezbedjivanje zastite nasim snagama. Bice nam zadovoljstvo da se u sledecih nekoliko dana upoznamo s clanovima ove zajednice. Unapred vam zahvaljujemo na saradnji".

Samo deset minuta posle upada u industrijski krug "Trepce" u Zvecanu, oko 150 vojnika Kfora uslo je i u "Trepčin" hotel "Zvecan". Posle razbijanja vrata, fizicki su se obracunali s tri radnika obezbedjenja, povredili Ratomira Filipovica, obavili brutalan pretres, vezali tri radnice iz kuhinje hotela... Potom su Unmik policiji prepustili dalje obezbedjivanje ovog objekta.

Vojnici Kfora opkolili su i Upravnu zgradu "Trepce" u Zvecanu pored Metalurgije olova, ali su u nju usli tek oko cest sati i clanove posloводства obavestili o akciji preuzimanja.

Oko 4,45 sati pripadnici francuskog Kfora blokirali su put Kosovska Mitrovica - Zvecan, pa je do sest sati na ovoj deonici bilo obustavljeno kretanje ljudi i vozila. Blokirani su i svi prilazni putevi Zvecanu iz pravca Raske. Oko cetiri sata jedna grupa specijalnog odreda Unmik policije iz Pakistana upala je u motel "Rudare" u Zvecanu, u kojem borave clanovi jugoslovenskog Komiteta za saradnju s misijom UN. Prilikom brutalnog pretresa policajci su povredili jednog konobara, a dvojici clanova Komiteta stavili su, za vreme pretresa, lisice na ruke, da bi ih posle 15 minuta oslobodili i napustili ovaj objekt.

Akcija otimacine "Trepce" završena je oko 6,35 sati kad su pripadnici Unmik policije iz Jordana i vojnici Kfora zaposeli Radnicki dom "Trepce" u Zvecanu. Tom prilikom su usli u srpski Radio S, koji je smesten u Radnickom domu, oduzeli deo opreme i time onemogucili dalji rad ove radio stanice.

Tako su su sprovedi naredbu privremenog komesara Oebs za medije, Simona Hejzloka, koji je naredio obustavljanje emitovanja programa ovog radija, uz obrazlozenje da nema urednu dokumentaciju. Ogorceni zbog otimanja "Trepce" i blokade puteve, zitelji Zvecana i radnici "Trepce" okupili su se u centru ovog gradica i nadomak industrijskog kruga. Doslo je do sukoba izmedju Srba i britanskih vojnika, koji su koristili suzavac i gumene metke. U ovom sukobu povredjeno je sest Srba, kojima je ukazana lekarska pomoc u mitrovackoj bolnici.

Na bolnickom lecenju zadrzan je Igor Stefanovic (27) koji ima povredu glave. Povredjena su i cetiri britanska vojnika koji su pogodjeni kamenicama. U akciji preuzimanja Topionice olova ucestvovalo je 900 pripadnika Kfora.

N. Smikic

Novi atak na Srbe

Oliver Ivanovic, predsednik IO SNV kosovskomitrovickog regiona, kaze da se odavno prica o akciji preuzimanja "Trepce", te da su o tome obavestili rukovodstvo ovog kolektiva smatrajuci da treba organizovati njenu odbranu.

- Medjutim, rukovodstvo nije reagovalo, a napad su britanski vojnici izveli na brutalan nacin, jer je u "Trepci" bio mali broj radnika - kaze Ivanovic. - Sve objekte i ulaze u "Trepčinom" industrijskom krugu u Zvecanu zaposelo je vise stotina vojnika Kfora, a Unmik poziva radnike da u "Trepceu" udju u grupama od ponajvise 15 ljudi, obecavajući im akontaciju od ponizavajućih 50 maraka za naredne dve nedelje.

On naglasava da u pregovorima koji slede ne sme biti dovedena u pitanje egzistencija radnika, niti se sme dozvoliti dolazak Siptara.

- Bojim se da je ovo novi atak na Srbe u cilju njihovog proterivanja. Nije mi jasno da skoro 1.000 do zuba naoruzanih vojnika ucestvuje u akciji napada na manje od stotinak radnika "Trepce", sve pod plastom zastite i navodno prekomerne aerozagadjenosti - kaze dr Marko Jaksic.

Problem zagadjenje okoline

Komandant Kfora, španski general Huan Ortunjo, obavestio je u ponedeljak predstavnike Srba u Gračanici da je glavni razlog za preuzimanje kontrole nad Topionicom olova Kombinata "Trepca" u Zvecanu "problem zagadjenja okoline" i potreba da se sto pre postave filteri koji bi omogucili

nastavak proizvodnje, saopstilo je Srpsko nacionalno vece Kosova i Metohije.

Kusner "brine" o zdravlju

Akciju preuzimanja "Trepce" sef Unmika Bernar Kusner objasnjava brigom za zdravlje stanovništva. Komandant Kfora, Huan Ortunjo, zadovoljan je sto nije bilo vecih konfrontacija. Na konferenciji za novinare u juznom delu Kosovske Mitrovice Kusner je rekao da je Unmik preuzeo nadleznost nad Topionicom olova.

- Morali smo da odreagujemo u korist citave populacije - objasnio je Kusner, potom opsirno govoreci o prekomernom prisustvu olova u vazduhu i posledicama po zdravlje, te naglasivsi da ce Topionica vrlo brzo biti obnovljena za njene radnike. - Oni koji su upravljali "Trepcom" nisu uspeali. Nekoliko ljudi je profitiralo, dok je zajednica patila - rekao je Kusner i dodao da ce 600 radnika Topionice i jos 1.200 radnika iz ovog dela "Trepce" biti placeni dok se ne obnovi proizvodnja.

- Nismo zatvorili "Trepca", otvorena je za sve koji su u njoj radili i koji ce raditi - tvrdi Kusner. Ortunjo je, pak, izrazio zadovoljstvo zbog uspesno obavljene akcije.

- Kfor ce uciniti sve da osigura bezbednost i nece tolerisati nereda civila - rekao je komandant Kfora i pozvao lidere nacionalnih zajednica na saradnju.

Proteran Bjelic

- Zahtevali smo od Unmika da odustane od upada u "Trepca" cime se krši Rezolucija 1244, narušava suverenitet zemlje i ekonomski opstanak ovog dela naroda. Predložili smo da radimo zajedno na ekološkom planu i programu rekonstrukcije Topionice olova, ali na sve naše predloge odgovor je bila akcija otimanja "Trepce" - kaže Vladimir Nesic, član Jugoslovenskog komiteta za saradnju s misijom UN.

- Njihovim tvrdnjama da ovde neće dovesti Albance ne verujemo - kaže Nesic, ističuci da su u nedelju u Donjem Jerinju pripadnici Kfora zaustavili generalnog direktora "Trepce" Novaka Bjelica i posle tročasovnog maltretiranja saopstili mu da napusti Kosmet, pozivajući se na Kusnerovu uredbu broj 2.

"TREPČA" VLASNIŠTVO AKCIONARA

Generalni direktor kombinata Novak Bjelic više puta je ponovio da je "Trepca" u stopostotnom vlasništvu akcionara i da država u njoj nema nikakvog vlasništva od 1996. Akcionari kombinata su "Jugobanka", "Beogradska banka", "Dunav osiguranje", "Termoelektro", "Inos" i "Geneks" iz Beograda, "14. oktobar", "Gosa"...

UO "Trepce" upozorio je 19. jula da bi svako eventualno nasilno i nelegalno zasedanje kombinata imalo katastrofalne posledice i zatražio od Unmika da se "Trepci" vrate "nasilno zasednuti rudnici i pogoni.

Prethodno, 29. maja, UO i deonici kombinata odlucili su da tuze Unmik i Kfor za naknadu stete izazvane podmetnutim požarom u Metalurgiji cinka, kad je naneta šteta u vrednosti od više od milijardu dolara. Od dolaska Kfora, aktuelno rukovodstvo "Trepce" izgubilo je upravljanje nad većinom fabrika, zadržavajući pod svojom kontrolom samo Topionicu olova u Zvecanu i nekoliko rudnika u Leposavicu.

Pregovori o statusu kombinata poceli su u julu, a sredinom avgusta predstavnici medjunarodne zajednice najavili su formiranje novog UO konzorcijuma, posle cega su krenule optuzbe da RHMK "Trepca" izaziva ekolosku katastrofu.

Akademik Dragan Nedeljkovic, predsednik Programskog saveta "Srpske veze"

RAT ZA ZIVOT

Gospodin Dragan Nedeljkovic, član Evropske akademije umetnosti i kulture, slavista, autor dvadesetak knjiga od kojih je nekoliko ("Dom bez krova", "Reci Srbima u smutno vreme", "Traženje dobra u nevreće i nedoba", "Drama civilizacije na Balkanu", "Besede pod zatvorenim nebom", "Temelji srpske duhovnosti") za temu imalo jade naše svakidasnje, (ni)je bio bas rado vidjen gost na sastanku u Centru "Sava".

Organizatorima ucestalih skupova dijaspore kao da nije odgovaralo da im covek kome se odavno veruje na rec otvoreno kaže da ovde ne teku med i mleko. Kad su vec morali da ga "puste" da govori, predsedavajući je smislio da ga ograniči na tri minuta. Oni koji sve znaju (i mogu), prevideli su da ce drugi iz sale svoje vreme ustupiti akademiku. Tako je profesor uspeo da nam kaže sta je zeleo. Professore, poceli ste izlaganje naslovljeno "Vise nego borba za opstanak: rat za zivot", pesimistickim recima. Zasto?

- U dijaspori, kao i u matici, srpski narod vodi više od bitke za opstanak. U pitanju je presudni rat za zivot.

Zasto? Zato sto nas se vise radja nego umire. Zato sto smo izgubili vitalne i najlepse srpske zemlje.

Zato sto nam je bar trecina naroda u rasejanju, izlozena nagloj asimilaciji.

Zato sto i u matici prezivljavamo veliku i po zivot opasnu krizu - i biolosku, i moralnu, i politicku, a jos ne nalazimo puteve za izlazak iz nje. Zato sto nemamo program nacionalnog opstanka i razvoja, dok ga svi oko nas imaju. Zato sto su nam ideali potroseni, a novi ideal koji bi nas ujedinio jos nemamo.

Kad smo vec stigli do stanja u kojem jesmo, da li necemu moze da nas nauči surova skola istorije?

- U prilici smo da ucimo i od svih onih s kojima se suocavamo, i od prijatelja i neprijatelja, uz uslov da se u toj odvec razgranatoj skoli zivota ne zabunimo, da sebe ne izgubimo. Ceo dvadeseti vek stvarana je (kroz krvave ratove, Pirove pobede i preambicioznu politiku, a njene zrtve bili su Srbi) strahovita pomethnja u istoriji srpskog naroda. Njen ishod je ne samo tragedija koju su prezivela nekolika pokolenja, i jos je zivimo, nego teski poremećaji u svesti prosečnog Srbina. Jos vise skolovanog, vise osamucenog doktrinom, pa i onih sto su vodili i vode drzavu, koji su verujuci da prosipaju necistu vodu ispustili dete - nas narod. Drugim recima, Srbi su izgubili u Jugoslaviji, u prvoj i najumniji Srbi, oni sto su doprineli njenom stvaranju u eposi u kojoj je vladala skoro savrsena simfonija nauke i politike.

Aleksandar Prvi je samo ispunio snove i zamisli najucenijih medju ucenima - Cvijica, Skerlica, Slobodana Jovanovica, Zujovica, Belica, cije su istorijske procene ipak bile monumentalno pogresne. Izgubili su Srbi. Prevareni i izdani bili su i u drugoj Jugoslaviji u kojoj su jedini zrtvovali, uz nesrazmerno brojne zrtve, svoje nacionalno cuvstvo i narodnu samosvest jugoslovenskom bratstvu i jedinstvu, i jos vecoj zamisli - internacionali.

A, obe ideje su se potvrdile kao himere, samoobmane i varke, da bi na kraju paradoksalno bili optuzeni za nacionalizam, za ono sto nisu i cega su se nesmotreno i po cenu nestanka sa istorijske pozornice beslovesno odrekli.

Srpski komunisti su, u ime internacionalizma i jugoslovenstva, izvršili nacionalnu izdaju, a istovremeno, na svoj nacin izneverila je srpske interese i kraljevska vlada u Londonu, zmureci pred genocidom, ili ga ublazavajuci, da bi po svaku cenu spasila Jugoslaviju, odnosno zajednicu sa Hrvatima. Onima koji su uveliko iz raznih pravaca i razlicitim putevima, nastupali ka svome cilju: nezavisnoj, etnicki i verski cistoj Hrvatskoj. Sad se, pak, potomci internacionalista zalazu za mondijalizam, novu varku i novo bespuće.

Govorili ste o preporodu. Odakle ga zapoceti?

- Nasa nada je u preporodu skole, pod uslovom da se njena reforma do kraja izvede jer je zastala na pola puta. A od otadzbinskih poimanja prosvete i kulture zavisi i sudbina skole u dijaspori. Nasa skola obrazuje, a ne vaspitava. Ne postizu slucajno nasi ljudi u rasejanju izvanredne uspehe, oni su iz nase skole poneli zavidno svestrana znanja.

Ali, nisu iz nje izasli naoruzani samosvescu, nego ostrascenim krivotvorinama i zabludama. U njihovim saznanjima mnogo je praznina ili crnih tacaka. Tri dimenzije su nedostajale i jos nedostaju nasoj skoli ovde a pogotovo u rasejanju, usled cega ona slabo vaspitava. Nasa skola nema jasno nacionalno odredjenje, pa i ne moze da daje temeljno nacionalno vaspitanje, kome je izvor i utoka rodoljublje zasnovano na kulturi.

Drugo, nasa skola jos nije nasla resenje za odnos izmedju tradicije i moderniteta: ona ne daje versko vaspitanje koje je sastavni deo nase i evropske kulture, zasnovano na tradicijama grcko-rimskoj i jevrejsko-hriscanskoj.

Trece, nasa skola ne daje gradjansko vaspitanje, bitno za svakodnevno ponasanje, za odnos prema selu, gradu i drzavi, za sklad u drustvu, za medjuljudske odnose, za moral zajednice i svakog pojedinca u njoj.

U Vasem obracanju ucesnicima skupa spomenuli ste dva greha drzave i nacije?

- Drzava i nacija nisu ispunile neke sustinske duznosti, ni prema prognanicima ni prema izbeglicama, ni prema dijaspori. Zato sad izbeglice i prognanici masovno traze utocista u stranim zemljama.

U ovom casu ima stotinak molbi za iseljenje u Australiju, Kanadu, Novi Zeland, Holandiju, Skandinaviju. Mnogi su vec otisli, a to su najzdraviji i najsposobniji za stvaralacki rad jer im drzava nije otvorila perspektive, niti im podrzala dostojanstvo - nije im dala drzavljanstvo, ni pravo glasa, ni niz drugih gradjanskih prava.

Odlazi mozda bolji deo srpskog naroda dok se nasa Srbija prazni, opasno prazni, osobito na jugu, uz granice sa Kosovom, gde videh ovih dana opustela sela i neobradjenu zemlju. Srbi iz dijaspore imaju ne malo ponizavajucih neprilika, neprihvatljivih teskoca u vezi sa gradjanskim pravima. Priblizavaju se izbori, bilo bi prirodno da Srbi iz dijaspore steknu pravo glasa na predsednickim izborima, kao da imaju svoje predstavnike u parlamentu.

Ne rusim figure namerno, sve sto sam rekao uradio sam kako inace govorim, iskreno i otvoreno.

Zorica Vulic

*The Washington Post***OKTOBARSKO IZNENADJENJE**

Tri meseca uoci predsednickih izbora, vrh kreatora spoljne politike u Klintonovoj administraciji brine manje o dugorocnim planovima i vise o mogucem oktobarskom iznenadjenju.

Oni brinu - ne nadaju se - zato sto osim moguceg bliskoistocnog sporazuma, najverovatnija oktobarska iznenadjenja su neprijatna i potencijalno stetna za izborne izgledе potpredsednika Gora. Stara izreka je da spoljna politika nikad ne dobija izbore, ona moze samo da ih izgubi, kaze jedan od saradnika veoma visokog funkcionera Stejt departmenta.

Fraza "Oktobarsko iznenadjenje" datira iz izbora odrzanih 1980, kada su republikanci bili zabrinuti da bi predsednik Dzimi Karter mogao da poboljsa svoje sanse za reizbor tako ce izdejstvovati oslobadjanje americkih talaca koje su tada drzali Iranci. Mnogi iz redova demokrata su optuzivali, a mnogi u to jos veruju, da su predstavnici Ronalda Regana tada kontaktirali sa Iranom i napravili dil kojim su obeavane isporuke oruzja u zamenu za odlaganje oslobadjanja talaca. Jedna kongresna istraga opovrgla je, medjutim, ove optuzbe.

Na vrhu liste potencijalnih oktobarskih iznenadjenja ovoga puta su izgledi da bi srpski lider Slobodan Milosevic mogao da pokusa svrgavanje crnogorskog prozapadnog predsednika Mila Djukanovica i preuzme kontrolu nad nezavisno orijentisanom drugom republikom koja je preostala u jugoslovenskoj federaciji.

Milosevic je vec promenio ustav da bi sebi omogucio ponovnu kandidaturu za predsednicke izbore zakazane za 24. oktobar, i razvodnio je crnogorski uticaj u okviru federacije. On takodje ima izmedju deset i 12.000 jugoslovenskih vojnika stacioniranih na tlu Crne Gore, koji bi, kako strahuju americki analiticari, mogli da razbiju oko 15.000 slabije obucenih i opremljenih pripadnika crnogorskog Ministarstva unutrašnjih poslova lojalnih Djukanovicu.

To bi predstavljao izazov za Sjedinjene Drzave, koja je razglasila svoju podrsku Djukanovicu i Milosevica upozorila da se tamo ne mesa.

"Berger i drustvo su prestraseni" mogucnoscu da kriza izbije krajem septembra ili pocetkom oktobra, rekao je jedan zvanicnik Pentagona, misleci na savetnika za nacionalnu bezbednost Samjuela "Sandi" Bergera.

"Nocna mora je scenario po kojem Milosevic prvo dobija izbore, onda preuzima Crnu Goru i tako, zato sto mi nista ne mozemo da preduzmemo, izlaze poruzi nasu balkansku politiku".

Pomenuti zvanicnik je rekao da je administracija trazila od generala Ralstona, vrhovnog saveznickog komandanta za Evropu i generala Seltona, nacelnika Zdruzenog generalstaba, da sacine planove moguće vojne reakcije.

"Mozemo da ispalimo nekoliko krstarecih raketa, podignemo nekoliko aviona, protresemo neke zgrade - ali nema mnogo toga sto zaista mozemo da uradimo", kaze funkcioner Pentagona.

Jedan zvanicnik Stejt departmenta je priznao da su "opcije u Crnoj Gori razumno ogranicene". On je izjavio da "Milosevic ukoliko bi zeleo da svrgne vladu to moze da ucini na relativno brz nacin, prepustajuci medjunarodnoj zajednici da se presabira kako da reaguje... Pitanje glasi: da li ratovati za Crnu Goru? Odgovor nije jednostavan ni u najboljim vremenima, a pogotovo uoci izbora..."

*Stab NATO o novoj intervenciji u SRJ***ZASAD PRETNJE**

Brisel - Vojni stab NATO raspravljao je o mogucnosti akcije Vojske Jugoslavije u Crnoj Gori, ali nije dobio nikakvu politicku odluku u vezi sa tim niti instrukcije da zapocne izradu plana za eventualni odgovor devetnaestoclane Alijanse, javila je juce agencija Asosijeted pres. AP pise da generalni sekretar NATO Dzordz Robertson retko propusta priliku da pripreti Slobodanu Milosevicu i predoci mu "opasnost sa kojom bi bio suocen ukoliko pocne da pravi probleme u Crnoj Gori". Agencija, medjutim dodaje da je "manje jasno sta bi Robertson zapravo ucinio ukoliko se Milosevic ne obazre na te pretnje". (Beta)

NATO podrzava Crnu Goru i njenog prozapadno orijentisanog predsednika Mila Djukanovica. Jedan neimenovani zvanicnik NATO je, medjutim, rekao da je Crna Gora "vruc krompir kojim sada niko ne zeli da se bavi i, posto nema neposredne krize, niko i ne mora da se bavi sada". U NATO "postoji briga da bi Milosevicevi naponi da obuzda Djukanovica mogli destabilizovati region", javlja AP i dodaje da "Milosevic u Crnoj Gori drzi 20.000 dobro naoruzanih i treniranih saveznih vojnika", dok se "Djukanovic moze osloniti na 15.000 pripadnika paravojne policije".

Diplomate u stabu NATO kazu da u Alijansi nema entuzijazma za novu vojnu akciju na Balkanu, gde se NATO vojnici vec nalaze u dve operacije kojima se kraj ne nazire. Ne postoji ni dogovor da vrhovni komandant NATO snaga u Evropi general Dzozef Ralston pocne sa izradom planova za intervenciju. U vojnom stabu NATO na jugu Belgije su, medjutim, uradjene detaljne analize terena i izradjeni moguci

scenariji, ali bez politickog zelenog svetla, posao na eventualnoj intervenciji u SRJ se tu završava, javlja AP. NATO se nada da ce se Jugoslavija pre ili kasnije sama srusiti i da ce problem tako i nestati. Milosevic je, prema pisanju agencije, veoma svestan saveznickih dilema. On takodje zna da se u SAD odzivaju izbori 7. novembra i da je administraciji i njenom kandidatu Alu Goru najmanje potrebna nova kriza na Balkanu. NATO mora da pazi i na Rusiju. Odnosi Alijanse i Moskve su nesto poboljsani poslednjih nedelja, nakon meseci nesuglasica zbog bombardovanja Jugoslavije. AP istice da, medjutim, nema znakova ruske spremnosti da NATO-u pomogne u vrsenju pritiska na Milosevica. Bivsi predsednik vojnog komiteta NATO general Klaus Nauman cesto je isticao da Rusiji nije u interesu da NATO bude uspesna organizacija i da stoga Alijansa moze ocekivati da Moskva ucini sve da unisti njen imidz uspesnosti. (Beta)

Strogo ograniceni troskovi predstojecih lokalnih izbora na Kosovu

MARKA PO GLASACU

Pristina - Centralna izborna komisija prihvatila je izborno pravilo kojim se uredjuje finansiranje predstojecih opstinskih izbora na Kosovu, saopstila je juce Misija OEBS u Pristini. Pravilom se predvidja da sve stranke, koalicije, gradjanske inicijative kao i nezavisni kandidati, objave donacije ciji je iznos veci od 1.000 DEM i da ogranice iznos novca koji mogu potrositi za svoju izbornu kampanju. Iznos se ogranicava na jednu nemacku marku po glasacu u opstini u kojoj se kandiduju za mesto u opstinskoj skupstini. Troskovi kampanje se odnose na sve troskove za izborni reklamni materijal, kao sto su novinski oglasi, radio i TV spotovi, pamfleti, poster, bedzevi i reklamni panoi. Ogranicenje troškova kampanje se primenjuje tokom 45-odnevne predizborne trke. (FoNet)

ZAPALJENE ROMSKE KUĆE

Pristina - Albanski ekstremisti zapalili su poslednje dve romske kuce u zaseoku Jasanica kod sela Gornja Brnjica na putu Pristina-Podujevo, javili su radio-amateri, a prenosi Srna. Zapaljane su kuce porodice Ademi a vatra se prosirila i na obližnju sumu i unistila sest hektara. U selu je pre dolaska mirovnih snaga zivelo 30 romskih porodica. (FoNet)

Incident kod Vucitrna

KAMENOVAN VOZ

Pristina - Grupa tinejdzera preksinoc je kamenovala voz koji se nalazio u blizini stanice u Vucitrnu, pri cemu je razbijen jedan prozor, a jedna starija Srkinja lakse povredjena, saopstio je Kfor. Pripadnici Kfora prekjuce ujutru su završili pretragu u mestima Banja i Vrelo tokom koje su pronasli dve automatske puske, pistolje i odgovarajucu municiju. Ekipa Kfora zaduzena za razminiranje prekjuce ujutro je u jednoj radnji nedaleko od autobuske stanice u Prizrenu demontirala rucnu bombu koja je bila postavljena na vrata ove radnje. (Beta)

NOVI NAPAD NA FUNKCIONERA DSK

Pristina - Medjunarodna policija na Kosovu saopstila je da su nepoznati napadaci pucali na sefa lokalnog odbora Demokratskog saveza Kosova Mehmeta Cerkinaja, ali on nije povredjen u napadu. On je prethodnih dana dobijao preteca pisma, a ovo je poslednji u nizu napada na clanove DSK pred lokalne izbore na Kosovu.

Advokati iz EU zatražili su od sefa Unmika Bernara Kusnera da oslobodi Albanca osumnjicenog za ubistvo, jer je "ocigledno nelegalno uhapsen". Kusner je 28. jula naredio da se za 30 dana produzi pritvor coveku optuzenom za ubistvo trojice Srba. (FoNet)

ZA VECU BEZBEDNOST U SUVOM DOLU

Kosovska Mitrovica - Regionalni administrator Unmika, Vilijam Nes, Oliver Ivanovic i Bajram Redzepi, razgovarali su s lokalnim stanovnistvom Suvog Dola o prevazilazenju bezbednosnih problema u ovom delu u kojem zive Srbi i Albanci. Bilo je reci i o organizovanju saobraćaja na relaciji Suvi Do - Kosovska Mitrovica, gde je cesto bilo incidenata.

Sledece nedelje pocece radovi na rekonstrukciji i sanaciji glavnog mosta na Ibru u Kosovskoj Mitrovici. Tim povodom bice raspisan opsti konkurs za prijem radnika obe nacionalne zajednice, koji su neophodni za izvodjenje radova.

Klark: Milosevic nije hteo ozbiljno da pregovara

BOMBARDOVANJE MOGLO DA SE IZBEGNE

Vashington (Beta) - Bivsi komandant snaga NATO u Evropi, penzionisani americki general Vesli Klark, ocenio je da je bombardovanje SRJ moglo biti izbegnuto da je predsednik SRJ Slobodan Milosevic

hteo ozbiljno da pregovara u Rambujeu.

Prema njegovim recima, apsurdne su i netacne spekulacije i izjave da je neko u NATO hteo sukob i da Rambuje nije bio ozbiljan pokusaj da se nadje resenje prihvatljivo i za srpsku i za albansku stranu.

- Trebalo je ozbiljno pregovarati u Rambujeu. Sporazum ne bi bio bas onakav kakav je predlozen, vec modifikovan, kao sto ni ono sto je proizaslo iz Dejtona nije bilo identicno onom s cim se krenulo u Dejtonu. Ali, Milosevic nikad nije nameravao da pregovora u Rambujeu.

Na pitanje koji su stvarni razlozi bombardovanja SRJ, Klark je odgovorio: "Zapad je video da Milosevic prikuplja snage da bi izvrsio jos jedan uzasan zlocin nad vlastitim gradjanima. Kad su pregovori u Rambujeu propali, nije bilo alternative. Znali smo sta mora da se uradi. Milosevica je trebalo zaustaviti".

- Nikad nije postojala namera da se Srbija okupira. To je fikcija - rekao je Klark, tvrdeci i da srpska delegacija na pregovorima u Rambujeu nikad nije pokretala to pitanje.

Klark je takodje rekao da SRJ i prostor bivse Jugoslavije nemaju nikakav geostrateski znacaj i da Zapad ne razmislja u tim kategorijama 19. veka. Na pitanje da li postoji neki razlog, interes, zbog kojeg SAD i zapadne zemlje zele da "stave nogu" bas na Kosmet i na prostor bivse SFRJ, odgovorio je: "Ne. Ne postoji niti jedan razlog. Tamo smo zato sto se dogodila strasna tragedija i intervenisali smo da bismo je sprecili.

Razlog zbog kojeg smo tamo jeste sto nam je stalo do ljudi svih etnickih grupa, i to nema nikakve veze s geostrategijom".

On je takodje rekao da nema "ni trunke istine" u pricama da je americka baza Bondstil na Kosmetu napravljena da bi tu trajno bile stacionirane americke snage koje su sad u Nemackoj.

Britanski i danski humanitarci na zajednickom poslu

ZA SUV I TOPAO DOM

Beograd - Iako se u nasim uslovima o pojmu humanitaraca uglavnom razmislja u stilu paketa i neke novcane pomoci onima koji su, ne svojom voljom, ostali bukvalno bez iceda, u poslednjih godinu dana posebno su aktuelni programi pomoci u rekonstrukciji kuca u kojima raseljena lica zive po Srbiji. Bilo da je rec o privatnom ili kolektivnom smestaju takva pomoc je uvek dobro dosla, a kod nas se takvim poslovima ponajvise bave Danski savet za izbeglice (pomaze samo kod privatnog smestaja) i britanska humanitarna nevladina organizacija Ohfam.

Program rekonstrukcije obuhvata osnovne popravke na kucama u kojima su raseljena lica smestena, a cilj je da se omoguci minimum uslova za pristojno stanovanje, sto podrazumeva pre svega zivot u suvom i toplom. Programom se, medjutim, pomaze i porodicama domacina koje su primile na smestaj raseljena lica. Danski savet za izbeglice, privatna humanitarna organizacija, od oktobra prosle do maja ove godine programom rekonstrukcije kuca obuhvatio je 700 familija sa 3.500 raseljenih i to na podrucju Kraljeva i Kragujevca.

Za ovu godinu, od aprila do oktobra, Danski savet je planirao da popravke obavi za 1.400 familija, odnosno da pristojno smesti oko 7.000 izbeglica, i to, uz prethodna dva grada, i u Vrnjackoj Banji, Trsteniku, Blacu, Kursumliji, Jagodini, Velikoj Plani.

Cinjenica da se najveci deo izbeglica, gotovo 80 odsto, nalazi upravo u privatnom smestaju, navela je i britanske humanitarce u okviru organizacije Odzfam da svoje programe na ovom terenu usmere na popravku takvih kuca, pa je njihova pomoc od pocetka ove godine usmerena na obezbedjivanje gradjevinskog materijala, po principu samopomoci, gde Odzfam dostavlja materijal, a sam korisnik izvodi radove. Izuzetak su jedino radovi na vodovodnim i kanalizacionim sistemima gde sve obezbedjuju Britanci. Gradovi u kojima su oni angazovani ovog leta su Kragujevac, Krusevac, Smederevo, Stara Pazova, Mladenovac i Beograd, a programom je obuhvaceno 800 kuca, ili 5.706 ljudi

Za ovaj vid pomoci stranih humanitaraca i donatora postoji inace veliko interesovanje korisnika, i izbeglica i njihovih domacina, pa je program u startu bio usmeren na pomoc u izvodjenju radova, da bi se u kasnijoj fazi sveo na dostavu materijala neophodnog za popravku kuca, dok se kao operativci angazuju lokalne firme i radnici i to posle konkursa na kojem ponude najbolje uslove.

U Unmikovim zatvorima na Kosmetu 41 Srbin

OSLOBODJENI MOMCILOVICI

Beograd - Miroљub Momcilovic iz Gnјilana i njegovi sinovi, Jugoslav i Boban, koji su od 10. jula prosle godine bili u zatvoru i cekali sudjenje zbog ubistva Siptarina Afrima Gagice, od utorka su na slobodi. Unmikov Okruzni sud u Gnјilanu doneo je 8. avgusta oslobadjajucu presudu, a poznati pristinski advokat Zivojin Jokanovic uspeo da se izbori da sud, posle skoro trinaestomesecne borbe, razmrti stvarne dokaze, te pobedi u ovom montiranom procesu. Podsecamo da su Momcilovici uhapseni 10.

jula prole godine jer su, kako pise u optuznici, u znak revolta sto su se priblizili njihovoj kuci lisili zivota Afrima Gagicu i pokusali da lise zivota Bekima Sabanija.

Sudjenje je pocelo 25. aprila ove godine i saslusan je veliki broj svedoka Siptara, koji su svojim laznim svedocenjima teretili Momcilovice. Protiv njih bili su, fanaticno insistirajuci optuzbe na toboznom ubistvu, clanovi sudskog veca opijeni mrzjom prema Srbima i pravosudje ciji je osnovni cilj da osudom Srba opravda proslododisnju NATO agresiju na nasu zemlju. Momcilovici su uz sebe imali samo istinu i pravdu i video snimak koji je potvrdio njihovu nevinost.

Advokat Jokanovic iskoristio je ovaj snimak i svojom briljantnom odbranom prinudio clanove sudskog veca, inace Albance, da prihvate oslobadjajucu presudu. Na sudu su procitani i rezultati unutrasnje istrage americkog Kfora, iz kojih sledi da su Afrima Gagicu i jos jednog Siptarina ubili Amerikanci.

- Od pocetka sam ukazivao na dokaze koji su pokazivali da nema krivice. Dobio sam i 37 izjava oficira i vojnika Kfora iz kojih se namece zakljucak da su Momcilovici bili predmet napada, a da su navodno osteceni ispitani kao svedoci, u stvari, privilegovani izvrsioci krivicnog dela izvrsenog radi pljacke i iseljavanja jedne od najuglednijih srpskih gnjilanskih porodica. To se i ostvarilo pritvaranjem trojice Momcilovica, iseljavanjem ostatka porodice i pljackom i spaljivanjem imovine - izjavio je za "Glas" advokat Jokanovic.

Iz izjava vojnika i oficira Kfora nametnuo se zakljucak ne samo da su Momcilovici nevini, vec je bilo i direktnih navoda pripadnika Kfora da je Gagica poginuo usled dejstva snajperske postave Kfora.

Jokanovic je naglasio da je u obezbedjenju dokaza imao solidnu pomoc predstavnika OESC, Unmik i pripadnika Kfora s kojima je kontaktirao i koji su svojom pomoci doprineli utvrdjivanju istine.

Londonski Gardijan juce visoko ocenjuje oslobadjajucu presudu koju je sud u Gnjanu, sastavljen pretežno od albanskih sudija, izrekao trojici Srba krivo optuzenih za ubistvo jednog Albanca prole godine.

List je ovu vest propratio fotografijom Miroljuba Momcilovica i njegovih sinova vezanih ruku, u prisustvu naoruzanog americkog vojnika, i istakao vaznost takve presude na jednom kosovskom sudu. Krivicno vece Okruznog suda u Gnjanu, kojim je predsedavao medjunarodni sudija Patrik de Sare, oslobodilo je prekjuce od optuzbe Miroljuba Momcilovica (1941) i njegove sinove Jugoslava (1958) i Bobana (1974).

- Svako razuman treba duboko da se zamisli nad poukama procesa Momcilovicima i zapita koliko se moze verovati izjavama svedoka Siptara u drugim sudjenjima Srbima na Kosovu i Metohiji. Jer, ne sme se prevideti da je i na samom sudjenju Momcilovicima svedok Kasumi nastavio da prica iste lazi kako nije bio naoruzan cak i onda kad je cela sudnica pregledala video snimak i jasno uocila kako Kasumi puca na kucu Momcilovica - izjavio je posle sudjenja zamenik ministra pravde Srbije, Zoran Balinovac. - Nema pravosudja ako istina i pravda ne cine njegove osnovne vrednosti. Stoga bi proces Momcilovicima trebalo da posluzi kao razlog da se preispitaju optuzbe protiv ostalih Srba koje su zasnovane iskljucivo na laznim iskazima svedoka Siptara. Ali od pravosudja Unmika, koje je i osnovano da bi bezgranico podstrekavalo albanske etnicke pristrasnosti, to se ne moze ocekivati. Ne moze se ocekivati cak ni ozbiljna istraga ko je opljackao i zapalio kucu Momcilovica u Gnjanu tako da danas, posle oslobadjajuce presude, nemaju vise gde da se vrate - dodao je Balinovac.

U zatvorima na Kosovu i Metohiji je jos 41 Srbin, od kojih su 28 u Kosovskoj Mitrovici, osmoro u Gnjanu i petoro u Pristini. Iako kao glavnog "saveznika" nemaju video snimak, oslobadjanje Momcilovica ulilo im je nadu da ce se i oni uskoro naci na slobodi.

Protosindjel Sava (Janjic) demantuje pisanje AP i Kosova Sot **SRBI TRPE ISKLJUCIVO ALBANSKO NASILJE**

Gracanica, Beograd - Protosindjel Sava (Janjic), portparol Srpskog nacionalnog veca Kosova i Metohije demantovao je pisanje agencije AP i pristinskog lista na albanskom jeziku Kosova Sot o politickom nasilju medju Srbima na Kosovu i Metohiji i istakao da su u spornim tekstovima "izjave predstavnika SNV izvucene van konteksta ili prenesene neprecizno". Otac Sava tvrdi da informacija SNV Kosova i Metohije da su na Kosovo i Metohiju "poslati ili se vec tamo nalaze placenici koji po nalogu rezima imaju zadatak da eventualno likvidiraju vodece licnosti Veca" nije nikakva optuzba rezima, vec "gola informacija cija verodostojnost jos nije utvrdjena, kako je, izmedju ostalog, pisalo u saopstenju iz Gracanice".

Prema recima oca Save, Misija UN i Kfor za sada zvanicno nemaju nikakvih konkretnih dokaza o delovanju bilo kakvih naoruzanih srpskih grupa koje terorisu bilo Albance ili Srbe, niti je do sada uhapsena ijedna "ubacena" tajna grupa koja vrsi napade u ime rezima".

On je demantovao i da je za AP dao izjavu kako je "teror rezima gori od onog od strane Albanaca", cime se, kako stoji u saopstenju, baca senka na prethodne informacije o stradanju Srba, dok za izjavu da "Milosevic treba da se izvini Albancima", objavljenu u listu Kosova Sot, otac Sava tvrdi da je isfabrikovana.

J. T.

NORVESKI GENERAL NASLEDJUJE ORTUNJA

Oslo - Norveski general Torsten Skiaker preuzece komandovanje mirovnim snagama na Kosovu u aprilu sledece godine, javlja norveska agencija NTB. Skiaker, koji komanduje snagama NATO u Norveskoj, izjavio je da se medjunarodna zajednica suocava sa brojnim izazovima na Kosovu i izrazio nadu da ce podstaci razvoj tog dela Evrope. (Beta, AFP)

Pred "vrucu" jesen na Kosovu

BRITANIJA SALJE DODATNE VOJNIKE

Beograd - Britanija je jedina zemlja koja se odazvala pozivu NATO-a da posalje dodatne vojnike na Kosovo kako bi pojacala medjunarodno vojno prisustvo u narednih nekoliko sedmica kada se ocekuje porast napetosti u regionu, pise londonski Tajms. "Mada je prvobitna svrha slanja dodatnih vojnika bila da se osigura mirno odvijanje glasanja, cinjenica da je predsednik Milosevic zakazao predsednicke izbore i strah od moguće konfrontacije izmedju Beograda i crnogorske vlade, kao i hapsenje dvojice britanskih drzavljana, ovaj odluci daje dodatnu vaznost", navodi Tajms. (Beta)

KUK: KASETNE BOMBE BILE OPRAVDANE

Beograd - Ministar inostranih poslova Robin Kuk odbacio je izvestaj jedne parlamentarne grupe o sumnjivoj pravnoj zasnovanosti proslogodisnje akcije NATO-a protiv SR Jugoslavije i objasnio da je to bila "izuzetna i vanredna mera", pise juce britanska stampa. Listovi Gardijan i Fajnsel tajms pisu da je britanska vlada pokusala da opravda proslogodisnje bombardovanje Jugoslavije i upotrebu kasetnih bombi i prenose Kukovu izjavu da Britanija nije prekrasila nijedan medjunarodni zakon kad je koristila kasetne bombe u bombardovanju Kosova. (Beta)

Londonski Dejli telegraf o strancima na Kosovu

MNOGI IDU NA SVETI STEFAN

London - Clanovi brojnih medjunarodnih organizacija koje deluju na Kosovu, ovog leta su preplavili Crnu Goru uprkos upozorenjima da se izlazu opasnosti da budu uhapseni ukoliko u tu jugoslovensku republiku otputuju bez viza, pise danas londonski "Dejli telegraf". Misija UN na Kosovu u aprilu je savetovala clanove medjunarodnih organizacija da ne putuju u Crnu Goru bez viza, ali se, kako pise londonski dnevnik, "privlacnost hotela Sveti Stefan, nekadasnjeg ribarskog sela koje je Tito pretvorio u luksuzni hotel za partijske aparatcike, pokazala suvise jakom".

- Mnogo ih ovog leta boravilo ovde, rekao bih da su u pitanju stotine ljudi - izjavio je juce jedan clan osoblja hotela "Sveti Stefan".

List pise da su Sveti Stefan pre ratova u bivsoj Jugoslaviji posecivale i holivudske zvezde poput Sofije Loren, Pola Njumena i Silvestera Stalonia, ali navodi da je nedostatak turista doveo do toga da cene nocenja u tom ekskluzivnom letovalistu padnu na oko 40 funti, cime je to mesto postalo popularno medju osobljem medjunarodnih organizacija na Kosovu.

Dejli telegraf navodi da normalna ruta za ovakva putovanja ide ka Peci i prolazi kroz Rozaje i dodaje da su se Adrijan Prengnel, Dzon Jor i dvojica Kanadjana, medjutim, odlucili da za Pec krenu preko planine Cakor, u Crnoj Gori, i kroz Rugovsku klisuru, sto je put za oko 50 kilometara kraci od uobicajenog.

- Bila je to nesrecno izabrana precica koja prolazi kroz oblast koju stranci retko posecuju, a u kojoj je prisustvo Vojske Jugoslavije mnogo izrazenije nego u vecini drugih delova Crne Gore. Njihovo prisustvo u tom delu zemlje samo je doprinelo jugoslovenskim tvrdnjama da su se bavili spijuniranjem - pise londonski dnevnik.

Dejli telegraf istice da je ta oblast puna vojnih kontrolnih punktova i patrola i zakljucuje da je sumnju jugoslovenskih vojnika samo podstakla cinjenica da su u prtljazniku njihovog vozila pronadjeni minerski stapini i fitilji. (Beta)

ALBANSKA ZASTAVA NA LJUBOTENU

Skoplje - Od pre dve nedelje na vrhu Ljuboten, na Sar Planini, vijori se albanska zastava, pise skopski list Dnevnik, prenoseci izjave planinara. Zastava je nakacena na drveni stap, a informaciju su potvrdili i u planinarskom drustvu "Korab" iz Skoplja.

Planinari tvrde da su drugog avgusta, za vreme nacionalnog praznika Makedonije, na pohodu po vrhovima Sare, kod Bogovinjskog jezera, videli sator i oko njih cetvoricu uniformisanih naoruzanih ljudi. "Video sam dva kalasnjikova, jedan snajper i jos jednu, mozda lovacku pusku. Imali su i jednu antenu visoku oko cetiri metra. Putem smo sreli cobane, koji su isto tako naoruzani i imaju mobilne

telefone ili radiostanice. Uopste nisu bili prijateljski raspoloženi prema nama. Izgledali su veoma divlje i sigurno nisu bili lovci", tvrdi za Dnevnik jedan od planinara. (Beta)

Unisten restoran u Bujanovcu

BOMBA UBACENA KROZ DIMNJAK

Vranje - Restoran "Dva lava" u centru Bujanovca potpuno je demoliran u ponedjeljak rano izjutra od eksplozivne naprave koja je ubacena kroz dimnjak restorana.

Istrazni sudija Okružnog suda u Vranju Vladimir Zdravković rekao je agenciji Beta da se incident dogodio izjutra u 2.40. U trenutku eksplozije u restoranu nije bilo nikoga, ali je pricinjena velika materijalna šteta na okolnim objektima. Vlasnik restorana je Slavoljub Najković.

Restoran se nalazi prekoputa Duvanske industrije u Bujanovcu, visenacionalnoj opštini na jugu Srbije, tik uz administrativnu granicu sa Kosovom. Istraga je u toku. (Beta)

Tom Kenigs, šef administrativne uprave Civilne misije UN na Kosovu i Metohiji

MANJINA NE MOŽE DA DIKTIRA KADA ĆE BITI IZBORI

Bon - Šef administrativne uprave Unmika, nemacki političar Tom Kenigs, izjavio je juče da će, uprkos postojećim problemima lokalni izbori na Kosovu biti održani prema dosadašnjem planu.

U intervjuu za dnevnik Berliner cajtung Kenigs je ocenio da "problem povratka izbeglica ima samo delimično veze sa izborima", dok "bezbednosna situacija, koja je doduse još uvek složena, nema nikakve veze sa izborima". "U ovom trenutku nista ne ukazuje na mogućnost da bi bezbednosna situacija ili problem povratka izbeglica mogli da spreče slobodne i fer izbore", rekao je Kenigs. On se usprotivio tumačenju da je losa bezbednosna situacija uticala na spremnost Srba da se upisuju u biračke spiskove i rekao da je "svaki građanin imao mogućnost da se uz punu sigurnost registruje pred izbore".

"Ne može se dopustiti da nam Beograd ili manjina koja predstavlja najviše deset odsto stanovništva diktira kada ćemo da održimo izbore", izjavio je šef administracije Unmika. (Beta)

NEOPRAVDANI CAS

Član IO SNV Kosova i Metohije dr Rada Trajković nije više redovni profesor Medicinskog fakulteta u Pristini. Dekan dr Milovan Knežević otpustio je s mesta docenta na Katedri za otorinolaringologiju zato što pet dana uzastopce - od 1. do 6. novembra prošle godine (!) "neopravdano" nije dolazila na posao.

Porodici dr Trajković, međutim, rešenje o otkazu dostavljeno je tek u ponedjeljak, 7. avgusta 2000, a Rada Trajković, u izjavi za "Glas javnosti", poručuje: "Vraticu se na fakultet kad ne bude pod uticajem politike, odnosno kad bude nezavisan i autonoman."

"Glas javnosti" prenosi i da je ovo prvi otkaz koji je dekan urucio od preseljenja Medicinskog fakulteta u Krusevac. Njime je, izgleda, pokazano da se fakulteti Univerziteta u Pristini ni po čemu drugom ne razlikuju od ostalih fakulteta u Srbiji, osim što se ne nalaze tamo gde bi trebalo.

Lokalni izbori na Kosovu 28. oktobra

OKO MILION GLASACA

Pristina - Prema odluci Bernara Kusnera, šefa Civilne misije UN na Kosovu, lokalni izbori na Kosovu i Metohiji održaću se 28. oktobra, javila je agencija Beta. Portparol Unmika Suzan Manuel saopstila je daje Kusner datum održavanja izbora odredio nakon konsultacija sa Danom Evertom, šefom misije OEBS-a, koja je zadužena za organizaciju i kontrolu izbora, kao i sa članovima Privremenog administrativnog veća Kosova, a na osnovu Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti UN.

Kako je ranije najavljeno kosovski Srbi na lokalnim izborima koje organizuje Unmik neće učestvovati. "Opštinski izbori u pokrajini biće legitimni i u formalnopravnom smislu, bez obzira da li će na njima učestvovati i pripadnici srpske zajednice", ocenila je Suzan Manuel i najavila da će na predstojećim izborima za lokalne organe vlasti na Kosovu učestvovati najmanje milion birača.

Misija OEBS-a na Kosovu saopstila je 9. avgusta konačan spisak 18 političkih partija, dva saveza, tri grupe građana i 15 nezavisnih kandidata koji će učestvovati na predstojećim lokalnim izborima u južnoj srpskoj pokrajini, u kojoj ima 30 opština.

Povodom Kusnerove odluke o datumu održavanja lokalnih izbora, pristinski dnevnik na albanskom jeziku ocenjuju da će ti izbori biti kamen medijas za budućnost pokrajine. Dnevnik "Kosova sot" piše da izbori nisu značajni po tome koja će stranka pobediti, već da li će značiti pobjedu ili poraz za samo Kosovo. Naredna jesen biće, prema oceni ovog lista, proba za političke stranke da pokazu koja se od njih zaista zalaze za, kako se navodi, "državnost Kosova", a koje samo imaju ambicije da se bore za "uskostranacke interese".

Dnevnik "Dita" pise da je Bernar Kusner istakao znacaj "uspeha predstojecih izbora" u svetlu cinjenice da je "Kosovo donedavno imalo pozitivan imidz u svetu, a da taj imidz postepeno tamni". List prenosi i ocenu sefa misije OEBS-a na Kosovu Dana Evertsa da je rec o "prvim demokratskim izborima na Kosovu, kakve Balkan jos nije video".

R. D.

Na pravoslavnom groblju u juznom delu Kosovske Mitrovice

UNISTENO OKO 500 SPOMENIKA

Kosovska Mitrovica - Na pravoslavnom groblju u juznom delu Kosovske Mitrovice unisteno je ili oskrnavljeno oko 500 nagrobnih spomenika, rekli su agenciji Beta Srbi koji su juce u pratnji Kfora posetili juzni, albanski deo grada. Grupa od oko 120 Srba je jutros, po prvi put, od juna posetila pravoslavno groblje u juznom, albanskom delu grada, gde su videli da je unisteno oko 500 spomenika i nadgrobnih ploca. U junu, kada su Srbi poslednji put organizovano otisli na to groblje bilo je osteceno oko 200 spomenika. Sa pojedinih nadgrobnih ploca skinuta su bakarna slova, kao i vise bronzanih bista, rekli su Srbi koji su posetili groblje. (Beta)

Okrugli sto kosovskih Srba 16. avgusta u Zvecanu

ZA ZAJEDNICKO DELOVANJE

Pristina, Beograd - Momcilo Trajkovic, predsednik Srpskog pokreta otpora najavio je da ce se u sredu, 16. avgusta u Zvecanu sa pocetkom u 11 sati odrzati okrugli sto predstavnika kosovskih Srba na kome ce se razgovarati o stvaranju koncepta njihovog zajednickog delovanja. Sastanak se saziva na inicijativu Srpskog pokreta otpora i Regionalnih Srpskih nacionalnih veca Kosovske Mitrovice i centralnog Kosova. Ocekuje se da ce na njemu ucestvovati svi predstavnici kosovskih Srba kao i clanovi Ekspertske grupe udružene opozicije za Kosovo, izjavio je za Danas Momcilo Trajkovic. Prema njegovim recima, poziv za sastanak u Zvecanu upucen je i SNV Kosova i Metohje.

Kako je prenela agencija FoNet pozivajuci se na Srnu, Trajkovic je juce izjavio da izlaskom na izbore i davanjem glasa kandidatima demokratske opozicije Srbije kosovski Srbi "skinuti hipoteku sa svog imena, da su oni proizveli Milosevica i da ga oni drze na vlasti".

J. T.

OEBS ZABRANIO PROGRAM RADIJA S

Kosovska Mitrovica - Zbog krsenja uredbe misije UN o registrovanju medija na Kosovu, predstavnici misija OEBS-a na Kosovu zabranila je emitovanje programa Radija S iz Zvecana. Kako prenosi agencija Beta, privremeni komesar OEBS-a za medije Sajmon Hejzlok naredio je tom radiju da minut pred ponoc u subotu "prekine i odustane od daljeg emitovanja programa". U naredbi, dostavljenoj urednistvu, upozorava se da ce, ako ne bude postovana, "Kancelarija privremenog komesara za medije odmah zapleniti svu opremu za koju bude smatrala da moze da spreči nastavak nelegalnog emitovanja programa".

Hejzlok je 19. jula upozorio Radio S da je njihova prijava za registraciju nekompletna, da bi 21. jula radio bio upozoren da program emituje bez dozvole OEBS-a, nakon cega je usledila sinocna odluka o zatvaranju. Administrator Unmika za Zvecan Karem Calijan optuzio je Radio S da se direktno prikljucio predizbornoj kampanji vladajucih stranaka u Srbiji, emitujuci programe Radio-televizije Srbije, posebno Radio Beograda. Radio S, sat vremena posle isteka roka, nije prekidao svoj program, a zaposleni u ovom radiju saopstili su da ni ne nameravaju da to ucine.

R. D.

Bacena eksplozivna naprava na prodavnicu u Pasjanu

OSUMNJICENI SRBI?

Gracanica, Gnjilane, Beograd - Na prodavnicu clana Izvrsnog odbora Srpskog nacionalnog veca Kosova i Metohije Dragana Nikolica u selu Pasjane (opstina Gnjilane) preksinoc je bacena eksplozivna naprava. Zrtva nije bilo, ali je nacinjena velika materijalna steta, saopstila je Beta.

Prvi rezultati istrage, koje je sprovedla policija UN, ukazuju da je naprava fabricke proizvodnje, dok ostaliji detalji, za sada, nisu saopsteni. Ruski vojnici iz sastava Kfora evakuisali su Nikolica, dok se za napadacima traga. Policija UN i Kfor imali su informaciju o mogucnosti napada na Nikolica jos pre sedam dana o cemu su obavestili SNV Kosova i Metohije, ali americki vojnici, u cijem se sektoru nalazi selo Pasjane, nisu preduzeli nikakve mere kako bi ga zastitili, saznaje se u SNV Kosova i Metohije. Izvori u Gracanici navode da postoje indicije da su napad izveli Srbi, sto medjunarodna policija dovodi u vezu sa ranijim infomacijama o ubacnim grupama bliskim vlastima u Beograda i mogucim napadima na clanove SNV Kosova i Metohije.

J. T.

Zahtev Hasima Tacija

PRELAZNI USTAV KOSOVA

Pristina - Hasim Taci, predsednik Demokratske partije Kosova, izjavio je da sudbina Kosova nije vezana za razvoj događaja u Srbiji i Crnoj Gori i da bi međunarodna zajednica intervenisala u slučaju izbijanja sukoba između dve jugoslovenske republike. "Mi ćemo raditi u skladu sa našim opredeljenjem u procesu nezavisnosti, odnosno postovanja volje građana Kosova", rekao je Taci u intervjuu objavljenom u subotnjem broju pristinskog lista Zeri, na koji se poziva agencija Beta. Taci je rekao je da njegova stranka traži da odmah posle lokalnih izbora u pokrajini počnu pripreme za donošenje prelaznog ustava Kosova i osudio nasilje na Kosovu, upozorivši da "incidenti ne treba da se zloupotrebljavaju u cilju politickog marketinga, kako to pokušavaju da predstave pojedini politicki krugovi".

R.D.

General Vladimir Lazarevic

VOJSKA JUGOSLAVIJE SPREMNA DA OBEZBEDI MIR NA KOSOVU

Beograd - Komandant Treće armije Vojske Jugoslavije, general-potpukovnik Vladimir Lazarevic izjavio je prekjuce u Bujanovcu da je jacaenje borbene gotovosti armije jedan od najvaznijih zadataka. Na svecanosti povodom dana 78. motorizovane brigade u Bujanovcu, Lazarevic je rekao da treba stvoriti povoljnije uslove za zivot i rad, "uz dalje jacaenje jedinstva vojske i naroda kao neprobojnog bedema odbrane otadzbine", prenosi Radio Beograd.

Lazarevic je ponovio optuzbe na racun medjunarodnih snaga na Kosovu i podsetio da je VJ "spremna i sposobna da obezbedi mir i sugurnost svim gradjanima Kosova i da se razracuna sa nosiocima haosa, nesigurnosti i etnickog ciscenja". On je ocenio i da se "uslovi zivota i rada jedinica VJ svakim danom poboljsavaju", sto je, kako je rekao, "postignuto zahvaljujuci velikoj moralnoj i materijalnoj pomoci drzavnih vlasti i brojnih drustvenih i privatnih preduzeca". (Beta)

DSK: PROTIV POLITICKOG NASILJA

Pristina - Demokratski savez Kosova Ibrahima Rugove zatražio je juce od medjunarodnih organizacija na Kosovu da preduzmu hitne mere protiv politickog nasilja kojem su poslednjih meseci izlozeni lokalni lideri i clanstvo te stranke. U saopštenju Predsednistva DSK navodi se da su pripadnici stranke na meti politickog nasilja, posebno uoci predstojecih lokalnih izbora na Kosovu, zakazanih za 28. oktobar. DSK je pozvao Unmik i Kfor da istraze pozadinu tog nasilja i da sa Kosova budu proterane sve osobe koje "rade za tajne sluzbe susednih zemalja". (Beta)

NESTALI SRBI

Grupa od oko 15 Srba kasno u subotu uvece pucala je u vazduh u selu Domorovce kod Kosovske Kamenice, kako bi skrenuli paznju ruskih vojnika na nestanak dvojice njihovih mestana koji su ranije tog dana otisli do jedne obliznje benzinske pumpe. Kako su u nenednju posredstvom radio-amatera preneli srpski izvori sa Kosova, nestali su Goran Stankovic (19) i njegov rodjak Zoran Tomic (26) koji su se u subotu posle 13 sati na lokalnom putu Domorovce-Odanovce traktorom uputili do obliznje benzinske pumpe po gorivo.

U potrazi su ucestvovali i helikopteri Kfora, ali nestali jos nisu pronadjeni.

Posle najave Kfora da ce preuzeti mitrovicki kombinat

NAROD CE BRANITI "TREPCE"

Kosovska Mitrovica - Gomilanje trupa Kfora i otkazivanje stanova od strane pripadnika Unmik policije uznemirila je zitelje severnog dela Kosovske Mitrovice i Zvecana.

Uz pomoc pripadnika multinacionalne brigade "sever"(francuski sektor) pristiglo je i 500 britanskih pripadnika Kfor iz centralnog Kosmeta. Kfor gomila trupe kako bi sproveo najavlvenu akciju Unmika o preuzimanju "Trepce", pa su zbog takvih akcija zitelji severnog dela Kosovske Mitrovice i Zvecana noc probdeli u svojim domovima.

Jer, odlucili su da se suprotstave namerama Kfora i Unmika, bez obzira na posledice. Pitanje "Trepce" je od egzistencijalnog znacaja za vecinu Mitrovicana i Zvecanaca, koji isticu da im uskracivanjem prava na rad Unmik uskracuje i pravo na zivot.

Ipak, i pored mogucih najava preuzimanje "Trepce", noc je protekla mirno, a snage Kfora vrse pregrupisanje pa zitelje Zvecana i Mitrovice ocekuje jos jedna besana noc. Inace, u nedelju ujutro informativna sluzba Trepce stampala je obavestenje namenjeno ziteljima Kosovske Mitrovice, gostima

(Unmik i Kfor koji su, kako se istice ovde, na privremenom boravku), u kome se odgovara na pamflet Unmika o navodnoj prekomernoj aerozagadjenosti., koja treba da posluži kao povod za otimanje "Trepce".

Informativna sluzba Trepce podseca da topionica olova u Zvecanu kontinuirano radi od 1939. godine, a ne od 1991. kako tvrde "znalci" iz Unmika.

U obavestenju su stampani rezultati svakodnevnih analiza o aerozagadjenosti, koje vrši Trepčin Institut za istraživanje i razvoj, koji pokazuju da je prisustvo teskih metala u vazduhu u granicama dozvoljenog.

N. S.

Mirovna misija dozivela poraz, nasilje na Kosmetu ne prestaje

TEZAK POLOZAJ MANJINA

Beograd - Mirovna misija na Kosovu i Metohiji dozivela je poraz. Od dolaska mirovnjaka nasilje ne da nije smanjeno, vec je u porastu. Siptarski teroristi, koji su preko noci iz "OVK" preobrazeni u clanove nekakvog Kosovskog zastitnog korpusa, promenili su uniformu, ne i cud.

Na njihovoj meti, osim Srba, nasli su se i Romi, muslimani, Turci, a sef Unmika Bernar Kusner prihvatio je nezavidnu ulogu pomiritelja. Ovih dana ocekuju ga odvojeni razgovori s predstavnicima muslimana, Turaka i Roma koji insistiraju da medjunarodna zajednica povede brigu i o njima.

Predstavnik muslimanske zajednice u Prelaznom vecu Kosova, Numan Balic, zamrzao je svoje clanstvo uslovljavajuci ga razgovorima s Kusnerom.

Muslimanka iz Pristine, koja ne zeli da otkrije svoj identitet, ocekuje da Kusner nesto ucini za predstavnike manjinskih zajednica i omoguci im koliko-toliko normalan zivot. Za "Glas" je rekla da je njen zivot u poslednjih godinu dana nepodnosljiv.

Retko izlazi iz kuce, a kad izadje, onda je obavezno u pratnji supruga, Siptara. Vise ne ide na pijacu, niti u prodavnicu, jer ne zna siptarski. U teskoj situaciji su i njena deca, sin i tri cerke, od kojih samo najstarija, petnaestogodisnja devojcica, pomalo govori siptarski.

- Trudila sam se da naucim jezik, ali kako me clanovi muzevljeve porodice nisu prihvatili, kao ni komsije Siptari, druzila sam se iskljucivo sa Srpkinjama, u kuci smo govorili srpski, deca su posla u srpsku skolu. Sad razmisljamo o prodaji stana i odlasku u Srbiju. Mnogo je ljudi u situaciji u kakvoj se nasla nasa porodica. Najteze mi je zbog dece koja su na neki nacin obelezena i koja zbog nepoznavanja jezika ne smeju da izadju ni na ulicu, a kamoli idu u skolu - govori zena koja je pre 17 godina iz Bosne dosla na Kosmet.

Nimalo bolje ne zive ni Turci. Zato sve vise njih prodaje Siptarima kuce i stanove i odlazi u Tursku.

Strah je usao i medju same Siptare jer su obracuni politickih neistomisljenika postali svakodnevni.

Zato je ovde pozdravljena Deklaracija protiv nasilja, nedavno potpisana u Vasingtonu, ali se pokazalo da je i to samo obicno slovo na papiru.

Lj. Staletovic

Delegacija DSS u visednevnoj poseti Strpcu

NEMA SLOBODE I HRANE

Beograd, Strpce - Delegacija DSS u kojoj su Ljiljana Colic, Milan Secerovic i Mirko Zaric, clanovi GO Politickog veca DSS, borave u visednevnoj poseti kosovsko metohijskoj opstini Strpce.

Prilikom obilaska sela Sirinicke Zupe, na Sar-planini, odnosno Strpca i okolnih naselja, clanovi delegacije upoznali su se s katastrofalnom humanitarnom situacijom u ovoj srpskoj enklavi.

Vec 14 meseci oko 12.000 Srba zivi u getu, s ogranicenom slobodom kretanja, bez dovoljno hrane i ostalih potreptina. Srbi iz Prizrena, Urosevca i Suve Reke koji su proslje godine pred naletom siptarskih terorista utociste nasli u Sirinickoj Zupi, a koji su smesteni u hotelu "Junior" u sportskom centru Brezovica, 13 meseci nisu okusili meso i voce.

Crveni krst je u mogucnosti da zbrine samo oko 4.500 ljudi. Sekretar Opstinske organizacije Crvenog krsta kaze da je situacija kriticka i da nema ulja, secera, hrane za bebe i druge robe.

Clanovi delegacije DSS razgovarali su i s predstavnicima Unmika. U razgovoru s njima, ali i mestanima Sirinicke Zupe, stekli su utisak da Civilna misija moze da dobije prelaznu ocenu, ali je ucinak vojne misije katastrofalan.

Policija Unmika uhapsila kolegu Rusa

SVERCOVAO SIPTARE

Kosovska Mitrovica (Tanjug) - Policija Unmika u Kosovskoj Mitrovici u subotu uvece je u

"Mikronaselju" u severnom delu grada uhapsila jednog svog kolegu, na prijavu gradjana Srba.

Gradjani srpske nacionalnosti prijavili su uhapsenog policajca da vec nekoliko dana u kolima Unmik

policije prevozi Siptare, uglavnom mladje ljude, iz juznog u severni, srpski deo grada. Policajac, Rus, cije ime jos nije saopšteno, uhvacen je na delu, a kako je utvrdjeno, ovaj ilegalni prevoz je organizovao po ceni od 10 maraka po putniku. Do trenutka hapsenja prevezao je oko stotinu ljudi. Policija Unmika je obecala Srbima u ovom delu Kosovske Mitrovice da ce protiv uhapsenog policajca preduzeti mere, a Siptare - ilegalce vratiti natrag.

DNEVNA SAOPSTENJA SRPSKOG NACIONALNOG VECA Kosova i Metohije

Gracanica, 8 avgust 2000

KOMENTAR: Mediji stvaraju konfuziju - SNV ce zavesti restriktivniji odnos prema medijima

U poslednjih nekoliko dana u nekim stranim medijima se javljaju izjave predstavnika SNV KiM izvucene van konteksta ili prenesene neprecizno iz albanske stampe sto stvara jos dodatnu konfuziju na uzavrelim kosovsko-metohijskim prostorima. Naime informacija koju je SNV primilo o eventualnoj opasnosti od rezima nije nikakva OPTUZBA rezima, vec jedna gola informacija koju su clanovi veca dobili i cija verodostojnost NIJE jos utvrdjena kako je uostalom preneseno u saopstenju bez ikakvih komentara. Nazalost, nasi mediji su vec potrcali da prenesu kako SNV vec unapred optuzuje rezim sto nije tacno. Niko se ne moze unapred za nesto optuziti.

Neki strani mediji su vec potrcali da govore i o politickom nasilju medju Srbima na Kosovu, kao sto je to slucaj medju Albancima, ali je evidentno da i pored ozbiljnih medjusobnih neslaganja i pritisaka, nasilje koje trpe kosovski Srbi ISKLJUCIVO dolazi sa Albanske strane. Price albanskih medija o delovanju tajne Miloseviceve sluzbe koja cak "nesmetano ulazi u dubinu teritorije naseljenu Albancima i vrsi" napade granici sa naucnom fantastikom i takvim pricama se nastoji sakriti u sustini sve intenzivniji rat izmedju politickih i vojnih grupa bliskih bivsoj OVK s jedne strane i Rugovinog Demokratskog saveza Kosova, s druge strane i stvoriti LAZNA PARALELA izmedju albanskog i srpskog posleratnog nasilja na Kosovu.

Za sada Misije UN i KFOR zvanicno nemaju nikakvih konkretnih dokaza o delovanju bilo kakvih naoruzanih srpskih grupa koje bilo da terorisu Albance ili Srbe, iako doduse postoji dosta netrepeljivosti i neslaganja izmedju politickih neistomisljenika medju Srbima. Do sada nije uhapsena nijedna "ubacena" tajna grupa koja vrsi napade u ime rezima. Najnoviji primer podmetanja jeste tekst Associated Press-a (Serbs face attacks) od 6. avgusta, iz pera Alison Mutler, gde se pored relativno korektnog prenosjenja informacija grubo ubacuje krajnje neistinita izjava koju sam navodno ja rekao - "da je teror rezima gori od onog od strane Albanaca", cime se baca senka na prethodne informacije o stradanju Srba.

Naravno, nije rec o mojoj izjavi vec o netacno prenesenom stavu jednog od ucesnika SNV sednice koji je rekao da mu u njegovom selu strah od ljudi iz rezima teze pada nego onaj od Albanaca. Ja sam ovu izjavu delegata SNV prepricao u neformalnom razgovoru kao primer problema na toj lokaciji, ali je izvestac Associated Pressa pozurila da tu izjavu kroz moja usta prenese u potpuno iskrljvenom znacnju. I malom detetu je jasno da su Srbi vec godinu dana izlozeni najsirovijem teroru i progону upravo od strane albanskih ekstremista i teroristickih grupa koje su pobile i kidnapovale preko 1000 Srba i porusile blizu 90 pravoslavnih crkava. Pogreska Associated Pressa, namerna ili ne, predstavlja pre svega UVREDU nasem narodu i nasoj Crkvi.

Slicne podmetacine dosle su iz KOSOVA SOT lista na albanskom koji je preneo da sam potvrdio da na Kosovu deluju snage tajne Miloseviceve sluzbe. Moram da kazem da licno ne raspolazemo NIJEDNIM dokazom za tu tvrdnju, iako sam potvrdio da postoje ostaci rezima koji se ne slazu sa nasim radom. Problem koji smo imali pre par meseci na Brezovici nije nikakav dokaz za tu tvrdnju. Takodje, izjava da se Milosevic treba izviniti Albancima je takodje isfabrikovana. Pre svega, objasnio sam da ne postoje krivi i nevini narodi, niti kolektivna odgovornost. Ako se ko kome treba izvinjavati to treba da ucine rezim i albanski politicari. Naravno, kroz naocare KOSOVA SOT izašla je senzacionalna vest o tome da mi navodno pozivamo Milosevica da se izvini Albancima, dok moje reci o odgovornosti albanskih politicara i ekstremista nijednom recju nisu pomenute, po obicaju albanske nazovne nezavisne stampe. Izvinjenje i oprostaj moraju biti akt uzajamne spoznaje neprihvatljivosti bilo kakvog nasilja i spremnosti da se grade bolji medjunacionalni odnosi. To nikako ne mogu biti akti kojima se trazi jednostrano priznanje krivice i ponizenje celog jednog naroda koji je trenutno izlozen stradanju.

Ove tendencije nekih albanskih i medjunarodnih medija izgleda da imaju za cilj da jos vise podstaknu unutar-srpski sukob i neslaganje i time otezaju ionako tesku situaciju u kojoj se nalaze kosovski Srbi. Nazalost sa druge strane neistinite informacije dolaze iz rezimskih medija ali cak i iz nekih nezavisnih. Nedavni primer sa agencijskom vesti iz SRNE je samo jedan od primera. SNV je vise puta apelovao na

nezavisne medije da direktno provere sa odgovornim licima iz SNV istinitost pojedinih navoda koji se nalaze u medjunarodnim i narocito albanskim medijima. Prenosenje pisanja iz lista KOSOVA SOT bez ikakvog proveravanja stavova SNV KiM predstavlja krajnje neprofesionalan pristup koji steti u celosti interesima srpskog naroda na Kosovu i Metohiji.

Upravo zbog ovakvih podmetanja i neprofesionalnog novinarskog ponasanja SNV KiM ce zavesti mnogo restriktivniji odnos prema medijima i trazice obavezno autorizaciju svakog intervjua. SNV ce inace imati redovne pres konferencije u zgradi UNMIK-a, u UNMIK-ovom press centru, nakon zavrsetka redovne sednice Prelaznog saveta Kosova. Na tim konferencijama ce se pred novinarima u prisustvu predstavnika UNMIK-a iznositi odgovorni i zvanicni stavovi SNV KiM.

Protosindjel Sava Janjic

Gracanica, 9. avgust 2000.

Vuko Antonijevic, predsenik SNV Mitrovice u manastiru Gracanica

Juce je manastir Gracanicu posetio i g. Vuko Antonijevic, predsednik SNV Kosovske Mitrovice. G. Antonijevic je krenuo na redovnu sednicu Komiteta za povratak prognanih i iskoristio je priliku da u neposrednom razgovoru sa ep. Artemijem i dr. Radom Trajkovic razmeni stavove povodom niza ostalih pitanja vaznih za zivot i opstanak srpske zajednice na Kosovu i Metohiji. I Ep. Artemije i g. Antonijevic su se slozili da je dinamika procesa povratka mnogo sporija nego sto se ocekivalo i da nazalost ne postoji cvrsta resenost medjunarodne zajednice na celom podrucju Pokrajine da vrati prognane Srbe. Ep. Artemije i Dr. Trajkovic su posebno istakli prvi pozitivan pomak na podrucju sela Slivovo gde su se poceli vec vracati prognanici. Medjutim proces povratka na lokacije u podrucju istočke i klinke opstine i dalje stoji u mestu sto posebno zabrinjava SNV Mitrovice. Ova poseta visokog funkcionera SNV Mitrovice Gracanici predstavlja veoma pozitivan korak u uspostavljanju boljih i neposrednijih odnosa izmedju SNV KiM i SNV Mitrovice sto je u celini gledano ohrabrujuci korak na putu izgradnje svesrpskog jedinstva na Kosovu i Metohiji.

Delegacija SNV KiM obisla Lipljan, Dobrotin i Staro Gracko

Dusan Ristic, predsednik IO SNV KiM i Dragan Velic predsednik IO SNV Centralnog Kosova obisli su danas podrucje Lipljana, Dobrotina i Starog Grackog. Prilikom ove posete funkcioneri SNV su odrzali sastanke sa clanovima SNV u ovim krajevima i upoznali se sa problemima i teskocama naroda ovog kraja. Poseta selima centralnog Kosova je u sklopu pripreme nove sednice SNV za Centralno Kosovo koja ima zadatak da intenzivira rad Veca na ovim prostorima nakon istupanja i opstrukcije od strane Slavise Kostica i njegove grupe.

Sednica PSK i konferencija za stampu SNV KiM

Danas je u zgradi UNMIK-a u Pristini odrzana redovna sednica PSK (Prelaznog saveta Kosova) na kojoj su ucestvovali predstavnici SNV KiM: Dr. Rada Trajkovic, o. Sava Janjic, Dragan Velic i Randjel Nojkic. Pored razmatranja bezbednosne situacije koja je i dalje ocenjena kao zabrinjavajuca razgovaralo se o radu departmana pri privremenoj administraciji UNMIK-a. Nakon završene sednice glasnogovornik SNV KiM o. Sava Janjic je u Press centru UNMIK-a odrzao polucasovnu konferenciju za sampu gde su brojni inostrani i domaci novinari upoznati sa stavovima SNV povodom deklaracije u Erli Hausu i nedavne sednice SNV u Gracanici. O. Sava je posebno istakao cinjenicu da su svih 103 delegata SNV podrzala deklaraciju iz Erlija cime je pokazano da predstavnici Veca u Americi nisu zastupali svoje privatne stavove vec stavove znacajnog dela srpske zajednice.

Randjel Nojkic razgovarao sa predstavnicima Haskog tribunala

Randjel Nojkic danas se u Pristini sastao sa g. Alisterom Grejamom predstavnikom Haskog Tribunala na Kosovu i Metohiji i upoznao ga cvrstim stavom SNV KiM koje podrzava rad Haskog Tribunala. SNV KiM ostaje dosledno svome stavu da svi odgovorni za zlocine za vreme i posle rata moraju odgovarati pred licem pravde i da Haski Tribunal ima kljucnu ulogu u ovom procesu istrage. G. Grejam je Nojkica upoznao sa podatkom da je na Kosovu do sada iskopano oko 2000 leseva iz vremena rata i da je 70% tela identifikovano. Preostalih 600 tela (30%) je i dalje neidentifikovano i g. Nojkic je izrazio misljenje da medju njima ima i Srba ubijenih kako za vreme rata tako i nakon njega. Veoma je vazno da se omoguci porodicama da identifikuju tela svojih bliznjih.

Episkop Artemije primio estonskog ministra odbrane

Danas je u konaku manastira Gracanice episkop Artemije primio estonskog ministra odbrane Jurija Luika koji je dosao u posetu clanovima estonskog kontingenta koji je rasporedjen na podrucju istocnog dela Pokrajine. Episkop Artemije je gosta iz Estonije upoznao sa teskim polozejem i zivotom

kosovskih Srba koji vise od godinu dana nakon rata i dalje zive u potpunoj izolaciji, liseni osnovnih sloboda i prava. Episkop Artemije je posebno naglasio da ne prodje nijedan dan kako barem jedan Srbin ne bude ili ubijen ili napadnut. Istovremeno nemilice se unistava srpska imovina sto uveliko otezava povratak raseljenih lica.

Episkop Artemije razgovarao sa novim administratorom UN za pristinsku regiju

Episkop Artemije je takodje primio Zana Ginara, novog administratora UN za pristinsku regiju, koji je zeleo da se iz prve ruke informise sa polozajem srpske zajednice u ovom podrucju. Episkop Artemije je posebno istakao tezak polozaj Srba u Pristini kojih je od 40.000 preostalo samo oko 300 dusa. Kosovo nikada ne moze biti ni slobodno ni demokratsko sve dok se ne omoguci povratak pristinskih Srba svojim domovima.

Gracanica, 13. avgust 2000.

Izvinjavamo se citaocima sto u poslednja tri dana nismo mogli da redovno saljemo izvestaje zbog tehnickih problema.

Info sluzba SNV

LICNI KOMENTAR o. Sava: Najlakse je baciti kamen na Vladiku SNV centralnog Kosova je deo SNV KiM

Danas je u manastiru Gracanica u prisistvu 52 delegata SNV KiM iz gotovo svih mesta naseljenih Srbima na podrucju Centralnog Kosova odrzana prosirena sednica regionalnog SNV CK (Centralnog Kosova). Sednici je prisustvovao i Episkop Artemije, predsednik SNV KiM. Na sednici je razmatrana tekuca situacija u kojoj se nalazi srpski narod na podrucju centralnog dela Pokrajine i ocenjeno je da su uslovi bezbednosti i dalje veoma teski iako postoje pozitivni naponi KFOR-a i UNMIK-a da se polozaj Srba ucini boljim. Posebno je istaknuta potreba otvaranja novih lokalnih kancelarija u kojima Srbi sa lokalnim UNMIK-ovim administrastorima treba da omoguce pružanje osnovnih administrativnih usluga srpskom narodu i brinu se o lokalnim pitanjima zdravstva, obrazovanja, povratka raseljenih i zaposljavanja, u sklopu privremene jedinstvene administracije Kosova.

U nastavku sednice su resavana kadrovska pitanja. Buduci da Slavisa Kostic i njegova grupa i dalje unose pometnju medju narodom, zajedno sa Momcilom Trajkovicem, clanovi SNV CK su jos jednom naglasili da se ova grupa NE MOZE lazno predstavljati kao SNV Centralnog Kosova. Nazalost u nedostatku ikakve konstruktivne inicijative i programa Kostic i Trajkovic sa svojim kolegama iz Mitrovice svoju aktivnost nastavljaju iskljucivo u pravcu miniranja rada SNV. Zato i medjunarodna misija razvija saradnju iskljucivo sa SNV KiM i vladikom Artemijem kao jedinim kredibilnim predstavnicima demokratske srpske inicijative u Pokrajini.

Dosadasnji vrsilac duznosti predsednika Izvrsnog odbora SNV CK (Centralnog Kosova) Dragan Velic je izabran za predsednika SNV CK dok je za predsednika IO SNV CK izabran Predrag Vasic. Na sednici se takodje raspravljalo o deklaraciji iz Erli Hausa koja je podrzana zajedno sa Sporazumom o razumevanju i Programom o koegzistenciji kao osnova na kojoj treba graditi saradnju sa medjunarodnom zajednicom. Delegati su jos jednom potvrdili da je dijalog i razumna politika saradnje sa medjunarodnom zajednicom jedini put izlaska iz teskog polozaja u kome se nasla srpska zajednica. Napad na prodavnicu Dragana Nikolica u Pasjanu

U srpskom selu Pasjane, jugoistocno od Gnjilana, juce 12. avgusta 2000 u ranim jutarnjim casovima nepoznata lica bacila su zapaljivu granatu na prodavnicu Dragana Nikolica, uglednog clana predsednistva SNV KiM i ko-nacelnika departmana za poljoprivredu u Pristini. Zapaljiva naprava je napravila veliku stetu u prodavnici Nikolica. Ovaj teroristicki napad u iskljucivo srpskom selu izazvao je veliku zbnjenost medju lokalnim stanovnistvom buduci da je po prvim izvestajima medjunarodne policije gotovo izvesno da je rec o napadacima Srbima koji su pre nekoliko dana identifikovani kao ubacena i naoruzana lica. Nikolic je prethodnih dana dobijao otvorene pretnje zbog svog angazovanja u radu SNV i privremenoj medjunarodnoj administraciji. Istraga je u toku i SNV KiM ocekuje od medjunarodne policije da odgovorne javno imenuje i privede licu pravde. Zalosno je da srpski narod koji strada od albanskih ekstremista sada postaje zrtvom i srpskih ekstremista koji svojim akcijama zele da poseju seme razdora i medjusrpskog sukoba kao i konflikta sa medjunarodnom zajednicom. Informacije o pretnjama clanovima SNV KiM i pravoslavnom srpskom svestenstvu od strane srpskih ekstremista dolaze i iz drugih krajeva Pokrajine, narocito sa Brezovice i posebno Velike Hoce gde su lokalni ekstremisti svesteniku preko anonimnog pisma porucili da se mora iseliti sa Kosova do 1. oktobra. Prosto je neverovatno da svestenika (protojereja) Milenka Dragicevica i njegovu porodicu koji su hrabro ostali sa svojim narodom u izolovanom metohijskom selu sada upravo teraju oni koji su

prvi pobešli sa Kosova, a sada se vraćaju da bi sejali seme razdora i pretnji. Nazalost, ovakvo ponasanje jasno pokazuje da one Srbe koje nije oterao albanski ekstremizam sada tera ekstremizam rezima. Poznato je da je pre par meseci preceno i svesteniku SPC u Strpcu protojereju Randjelu Denicu i da je u njegovu dvoriste bacena eksplozivna naprava od strane lokalnih srpskih ekstremista, bez sumnje onih istih koji su kasnije demolirali prostorije Misije Ujedinjenih Nacija i time naneli dvostruku sramotu cestitom srpskom narodu Sirinicke Zupe.

Ipak, verbalni napadi, klevete i fizicke pretnje samo ce jos vise osnaziti SNV KIM u resenosti da nastavi svoju pravednu borbu za posteni srpski narod Kosova i Metohije, protiv svakog ekstremizma bez obzira sa koje strane dolazio.

Protosindjel Sava razgovarao sa predstavnicima americkog ministarstva odbrane

Juce, 12. avgusta u manastiru Gracanica protosindjel Sava je razgovarao sa delegacijom americkog ministarstva odbrane koji su zelili da se upoznaju sa stavovima SNV KIM o situaciji na Kosovu i Metohiji. O. Sava je istakao da je godinu dana nakon zavrsetka rata položaj srpskog naroda u celini i dalje krajnje tezak i da se napadi albanskih ekstremista svakodnevno nastavljaju. U poslednje vreme izgleda da pritisak protiv Srba donekle popusta dok se sve vise intenzivira medjualbansko politicko nasilje, istakao je sekretar Vladike Artemija. Ipak, manji broj incidenata nije pokazatelj bolje bezbednosti vec i cinjenice da Srbi danas mogu da koliko toliko normalnije zive samo u svojim izolovanim enklavama koje i dalje ostaju tuzan prizor kosovske stvarnosti i opomena medjunarodnoj zajednici da ciljevi misije nisu ostvareni, naglasio je na kraju razgovora o. Sava Janjic.

LICNI KOMENTAR: Najlakse je baciti kamen na Vladiku "Srpski" lideri protiv Crkve

Predstavnik SNV Kosovske Mitrovice i clan DSS Marko Jaksic je na pres konferenciji odrzanoj danas (10. avgusta) u Mitrovici ponovo napao Vladiku Artemija optuzivsi ga sto je za lice odgovorno za razvoj medija i "savetnika za demokratiju" izabrao "jednog adventistickog misionara" Petra Jeknica, dodavsi ironicno da se pita "ko ce koga u koju veru na kraju obratiti?". Slicne optuzbe dolaze i od Momcila Trajkovica koji ne propusta priliku da napadne svog vladiku i nekadasnjeg najblizeg saradnika (kao npr na nedavnom nastupu na TV u Nisu kada je Crvku od Trajkovica pred TV gledalistem branio sam Zoran Djindjic, predsednik DS). Jaksic se do sada vise puta javno izrugao kosovskom "biskupu i njegovim biskupcima", kako naziva vladiku Artemija i njegove saradnike, pokazujuci lice jednog arogantnog i vulgarnog ateiste i brukajuci svoju stranku, cestite i verne ljude DSS-a.

Naravno, u nedostatku konstruktivnih argumenata Jaksic i Trajkovic nastavljaju sa svojom prizemnom retorikom obrusavajuci se na ugled Vladike Artemija jezikom kome bi i najveći srpski neprijatelji pozavideli. Cinjenica da ljudi koji se pred narodom predstavljaju kao srpski opozicioni lideri i antikomunisti sa toliko gneva napadaju upravo jednog episkopa koga podrzava Arhijerejski Sabor i srpska demokratska opozicija vrlo je indikativna. Pre svega optuzba da je Petar Jeknic adventista NIJE tacna, a i sve da jeste, zar su Marko Jaksic i Trajkovic koji uporno blate Crkvu, a u nju ne zalaze ni nedeljom ni praznikom, veci hriscani od Jeknica, koji ne samo da je krsteni pravoslavni hriscanin vec i uziva poverenje Vladike Artemija i verno pomaze Crkvi i SNV KIM. Da li uopste oni koji se pred svetom predstavljaju kao demokrate imaju pravo da nekoga diskvalifikuju i vredjaju samo zato sto im se ne svidja njegova vera ili poreklo. U svom novokomponovanom srbovanju Jaksic i Trajkovic gotovo da se ne razlikuju od svojih bivskih ideoloskih poslodavaca. Dok je takvima trebala Crkva da se operu od svoje komunisticke proslosti nisu izbijali iz crkava i manastira da bi se posle sa najvećim gnevom okrenuli upravo protiv Crkve i onih koji su im pruzili ruku kada niko drugi nije.

Jednom za svagda srpski narod mora da otvori oci i prestane da trci za onima koji se rezimu suprotstavljaju samo da bi ga zamenili i okitili se njegovim privilegijama, a narodu i dalje nude prkos svetu i ekonomsku bedu. Dok je Crkva upozoravala narod sta ce se desiti podrzavanjem rezima mnogi nisu verovali i vladiku su zvali izdajnikom. Danas kada vladika ponovo upozorava, neki nesrecni Srbi i dalje idu sukob sa medjunarodnom zajednicom i celim svetom kopajuci jos vecu jamu srpskom narodu, ostreci svoj neobuzdani jezik ne na srpskim neprijateljima, vec na Crkvi koja je jedina srpska institucija koja je ostala svo vreme sa svojim narodom, na najtezem mestu i u najteze vreme. Stavise, umesto da se bore za opstanak svog naroda ovi "demokratski" lideri seju seme medjusrpskog razdora i nasilja zajedno sa pristalicama rezima. Pitanje je dokle ce srpska opozicija i dalje tolerisati takvo ponasanje onih koji pretenduju da srpski narod Kosova predstavljaju cak i u Parlamentu.

Srpstvo bez vere i razuma, kuda ce ici i kamo ce doci. Dok Trajkovic sve grlatije urla protiv "teokratije" vladike Artemija, a Jaksic peni protiv "kosovskog biskupa i njegovih biskupica" najvise se raduju upravo neprijatelji srpstva i Pravoslavlja.

Protosindjel Sava

(Stavovi izreceni u licnom komentaru su licni stav autora i ne moraju neophodno da

izrazavaju stav SNV KiM.)

Gracanica, 14. avgust 2000

Vladika Artemije i dr Rada Trajkovidj razgovarali sa komandantom KFOR-A

Danas je u konaku manastira Gracanice održan sastanak između Episkopa Artemija, Dr. Rade Trajkovića sa generalom Huanom Ortunjom, komandantom snaga KFOR-a. Na samom početku razgovora general Ortunjo je objasnio vladici Artemiju da je u nedavno objavljenom izveštaju u albanskoj štampi bio pogrešno citiran što je dovelo do, po recima Ortunja, "nepravdne kritike od strane SNV KiM". General Ortunjo je vladici Artemiju ponovio da u potpunosti podržava Rezoluciju 1244 i da nije aludirao na pitanje rešenja statusa Kosova. Staviše, general Ortunjo je izrazio svoju otvorenu podršku SNV KiM koje saradjuje sa međunarodnom zajednicom i učestvuje aktivno u političkom dijalogu i pozeleo da se saradnja Veka sa KFOR-om još intenzivnije nastavi. U nastavku razgovora Vladika Artemije i gen. Ortunjo su posebno razmatrali pitanje bezbednosti, bolje saradnje srpske zajednice i KFOR-a u cilju povratka raseljenih Srba. Razgovarano je posebno i o problemima vezanim za Trepcinu fabriku u Zvecanu. General Ortunjo je predstavnicima SNV KiM detaljno izložio KFOR-ovo viđenje problema istaknuvši da je glavni razlog za preuzimanje Trepcinog pogona od strane snaga KFOR-a "problem zagađenja okoline" i potreba da se što pre postave filteri koji bi omogućili nastavak proizvodnje. General Ortunjo je ponovio da će svim srpskim radnicima biti redovno isplaćivane plate u toku trajanja remonta i da nema razloga za zabrinutost. Nazalost, izjavio je Ortunjo, UNMIK nije mogao da postigne dogovor po ovom pitanju sa srpskim rukovodstvom Trepcine fabrike pa je donesena odluka da se pogon stavi pod kontrolu KFOR-a, što je sinoc i učinjeno.

Predstavnici SNV KiM su ponovili svoj stav da sve probleme treba rešavati dijalogom i da preuzimanje Trepcine fabrike pod kontrolu UNMIK-a ne sme da posluži kao način da se na silu rešavaju siri problemi mitrovačke regije, pogotovo ne na štetu srpskog stanovništva. SNV KiM ostaje dosledno svom stavu da se u severni deo Mitrovice mogu vratiti svi kosovski Albanci koji su tamo ziveli, ali da istovremeno treba omogućiti povratak svim prognanim Srbima ne samo u južni deo Mitrovice već i u sve ostale delove Pokrajine, kao i sve fabrike i institucije gde su nasi ljudi ranije radili.

SNV KiM neće poslati predstavnike na okrugli sto u Zvecanu

Rukovodstvo SNV KiM je donelo odluku da predstavnici Veka neće otići u Zvecan da bi učestvovali u planiranom okruglom stolu u organizaciji g. Olivera Ivanovica i regionalnog veća Kosovske Mitrovice. Kao i više puta do sada ovaj sastanak nije pripremljen na odgovarajući način i u međuvremenu prilikom nekoliko nezvaničnih i zvaničnih kontakata nije došlo do značajnijeg približavanja stavova. S druge strane se uporno nastavljaju napadi na SNV KiM od strane g. Jaksica i Trajkovića. U svom pozivu koji je preključu uručen vladici Artemiju preko službenika UNMIK-a organizatori ovog skupa su nazvali SNV KiM imenom SNV Gracanice čime su pokazali da negiraju ime i ugled Veka. Pored toga u potpisu stoji da je organizator SNV za severno Kosovo, iako se dobro zna da g. Ivanović nema neprikosnoven uticaj nad svima na severu Pokrajine. Na nedavnom sastanku SNV KiM u Gracanici učestvovali su predstavnici lokalnih SNV odbora iz Leposavica, Zvecana i Zubin Potoka koji ne rade sa Oliverom Ivanovićem i njegovim većem. Pored toga, iluzorno je razgovarati o nekoj zajedničkoj platformi za Kosovo i Metohiju kada je SNV KiM još jesenas usvojilo jedinstvenu platformu uz prisustvo i predstavnika iz Mitrovice kao i g. Trajkovića. Čemu sada stvaranje nove platforme? Takođe je apsurdno razgovarati o poboljšanju položaja srpskog naroda u Pokrajini kada se Veće iz Mitrovice i g. Trajković i dalje negativno odnose prema učesnicima SNV KiM u privremenoj administraciji kao i prema sporazumima o koegzistenciji, Zajedničkom razumevanju i nedavnoj Deklaraciji iz Erlija. Ovi dokumenti predstavljaju konkretne obaveze međunarodne zajednice u ovim uslovima i ne mogu se ignorisati te citava stvar vratiti nekoliko meseci unazad. Takođe je poceo, makar skromno i simbolično, povratak Srba u Slivovo što je neposredan rezultat rada Komiteta za povratak koji je SNV Mitrovice uporno ignorisalo da bi konačno pristalo da učestvuje u njegovom radu.

Stav SNV KiM ostaje da je dijalog uvek poželjan, ali on mora biti iskren, konstruktivan i realan. Mora biti utemeljen na konkretnim činjenicama, a ne na pustim željama i inatu. Za SNV KiM saradnja sa međunarodnom zajednicom ne znači odobravanje svega što Međunarodna misija radi na Kosovu, već pre svega spremnost na otvorenu političku borbu i aktivno nastojanje da se pomogne svom narodu u okviru međunarodnih privremenih institucija koje su predviđene Rezolucijom 1244. Negiranje realnosti prisustva međunarodne misije i KFOR-a bez obzira na sve njihove dosadašnje propuste ne može nikako da bude osnova za neku zajedničku platformu, niti strategija za bolju budućnost. Nije ni potrebno ponavljati koliko je pogrešna ideja g. Trajkovića koji tu platformu želi da usaglasa sa rezimom koji je srpski narod doveo do stradanja, a zemlju do međunarodne izolacije i

najvece sramote.

Vladika Artemije primio predstavnika italijanskog parlamenta bezbednost

U popodnevnim casovima vladika Artemije je primio g. Beneta, predstavnika italijanskog parlamenta za pitanja bezbednosti koji je dosao na Kosovo i Metohiju da bi posetio pripadnike italijanskog kontingenta. Vladika je visokom italijanskom gostu izlozio svoje vidjenje situacije na Kosovu i istakao da je sloboda nakon rata stigla na Kosovo samo za Albance. Srbi i ostale ne-albanske zajednice zive pod konstantnom represijom ekstremnih Albanaca koji i dalje sprovode kampanju terora i diskriminacije. Vladika Artemije je posebno istakao potrebu povratka raseljenih Srba u podrucje Metohije, u pecki, istocki i decanski kraj. Narocito je spomenuto podrucje izmedju Istoka i Kline gde postoji vise cisto srpskih sela koja su jos napustena. Trenutno u italijanskom sektoru gotovo da i nema Srba izuzevsi pet starica u Djakovici, dvadesetak monaha u Decanima, kaludjerice u Peckoj Patrijarsiji i Goriocu i par preostalih srpskih sela Gorazdevac, Crkolez, i Suvi Do. Vladika je istakao da je potrebno mnogo vise odlucnosti u suzbijanju organizovanog nasilja ekstremnih Albanaca koji deluju ne samo protiv Srba vec i protiv Roma, Bosnjaka i umerenih Albanaca. Takodje je istaknuta potreba bolje zastite i obezbedjenja drzavnih granica SRJ prema Albaniji i sprecavanje daljeg unosenja oruzja na teritoriju juzne Pokrajine.

SNV KiM najostrije osudjuje kidnapovanje dvojice Srba u kamenickom kraju

SNV KiM najostrije osudjuje kidnapovanje Gorana Stankovica (19) i Zorana Tomica (26) koji su proslle subote nestali na putu izmedju sela Domorovce i Odanovce dok su isli da kupe gorivo za svoj traktor. Ovaj najnoviji slucaj kidnapovanja dvojice mladih Srba od strane albanskih ekstremista predstavlja zlocin cije pocinioce odmah treba pronaci i osloboditi otete Srbe. Posebnu odgovornost za pronalazak nestalih i hapsenje odgovornih lezi na lokalnim snagama ruskog i americkog KFOR-a.

Unistavanje grobalja je akt najveceg varvarstva i primitivizma

SNV KiM je sa zaljenjem i tugom primilo informaciju o unistenju gotovo 500 srpskih pravoslavnih grobova na groblju u juznoj Mitrovici. Do sada su Crkva i Vece primili vise informacija narocito iz Metohije o sistematskom unistavanju i skrnavljanju grobova. Na vise lokacija nasa groblja su zasuta velikim kolicinama smeca koje Albanci dovoze iz gradova praveci deponije na nasim svetim mestima. Pored sistematskog unistavanja crkava i kulturnih spomenika, skrnavljenje grobalja predstavlja akt najveceg varvarstva i primitivizma sto pokazuje da je vizija buducnosti albanskih ekstremista ne samo antikulturalna i anticivilizacijska vec i anti-evropska buduci da evropska kultura i civilizacija pociva na bogatom kulturnom i duhovnom nasledju pravoslavnog hriscanskog Istoka i Zapada. Ovakvi postupci pokazuju da Kosovo sve vise ide u pravcu najradikalnijeg anti-hriscanstva i da se kulturno udaljava od Evrope kojoj geografski pripada. Albanski lideri i predstavnici verskih zajednica moraju najostrije da osude ovakvo ponasanje nekih svojih sunarodnika koji brukaju ne samo svoj narod vec i vere kojima pripadaju.

